

אם יש בינו ובין הטומאה דף רחב טפח העומד בגובה טפח, הרי הוא חשוב אוהל לחצוץ בינו ובין הטומאה

דתניא: **הנכנס לארץ העמים בשירה תיבה ומגדל**, והם מיני ארגזים גדולים הנישאים על גבי בהמה, ואינם מיועדים לשיבת אדם בתוכם, (2) וזה ישב בתוכם ונכנס לארץ העמים.

רבי מטמא את היושב בה.

ורבי יוסי ברבי יהודה מטהר את היושב בה.

לגמרא לפרש שהמשנה עוסקת בכלי עץ, כתבו התוספות "משום דבלאו הכי קים ליה דקתני אשאר דעל כרחק לאו אכולהו קאי ומזה בשלישי ובשביעי" דהא קתני נמי "ימי ספרו ימי גמר", דלאו בני הזאה אינון".

ורבינו עקיבא איגר הביא בגליונו את שיטת בעל המאור, שהנוגע בכלי מתכות שנגעו במת אינו מזה בשלישי ובשביעי, ולפי זה קושיית הגמרא היא אף אם משנתנו עוסקת בכלי מתכות; וראה גם ברמב"ן פרשת חוקת.

וראה עוד בתוספות שהוכיחו מסוגייתנו, שדין "חרב הרי הוא כחלל" שהוא טעון הזאה שלישי ושביעי לא נאמר אלא בכלי מתכות, ושלא כדברי ה"ר יצחק מסימפונט שאין חילוק בין כלי מתכות לכלי עץ, ראה בדבריהם.

1. גירסת הגמרא וביאורה מתבארים כאן על פי פירושם השני של תוספות, וכשיטת פירוש זה נקטו התוספות בעירובין ל ב ד"ה ומר, וכן החליטו התוספות בחגיגה כה א ד"ה אהל; ותוכן פירושם הראשון של התוספות, יתבאר בהערה אחרונה שבסוף סוגיא זו.

2. כמבואר לקמן בהמשך הסוגיא.

שנגעו במת, טעון הזאת שלישי ושביעי! (12)

אלא בהכרח **שמע מינה** שלא שנינו "ומזה בשלישי ובשביעי" על כלים הנוגעים במת אלא **אשאר**, ואם כן יכולים אנו להוציא מכלל מה ששנינו "ומזה בשלישי ובשביעי", גם את הנכנס לארץ העמים.

לימא כתנאי (1), האם נאמר שספק הגמרא אם "משום גושא גזרו עליה" או "משום אוירא גזרו עליה", נחלקו בו תנאים:

מי שהאחיל על המת הרי הוא טמא, אבל

צריך הזאת שלישי ושביעי לנטמא בה, אלא שאף הנטמא בעפר ארץ העמים על ידי נגיעה או משא אינו צריך הזאת שלישי ושביעי.

12. ביארו התוספות, שהנוגע בכלי מתכות שנגעו במת אכן טמא הוא טומאת שבעה, וכמו שדרשו חז"ל מן הפסוק בפרשת חוקת "בחלל חרב" שהוא בא ללמד "חרב הרי הוא כחלל", וצריך הזיית שלישי ושביעי.

ולפי זה הוקשה להם, מנין לפרש את המשנה בנוגע בכלי עץ שאינו טמא טומאת שבעה, והרי יש לומר שמשנתנו עוסקת בנוגע בכלי מתכות, ואכן צריך הוא הזיית שלישי ושביעי!?

ותירצו בשם רבינו תם, שבהכרח אין משנתנו עוסקת בנוגע בכלי מתכות, שאם כן אף היה מגלח עליו, כיון ש"חרב הרי הוא כחלל", ובמשנתנו הרי מבואר שאינו מגלח עליו.

ושלח לו רבינו חיים כהן: "אי זה בית אשר תבנו לי", כי אין לך בית שאין בה כלי מתכות שהיה באהל המת, ואם הנזיר מגלח עליו אף הכהן מוזהר שלא ליטמא בו, וכמו ששנינו במסכת שמחות "כל טומאה שהנזיר מגלח עליה כהן מוזהר עליה, ועוד הקשה לו ממקום אחר.

וליישב קושיית רבינו תם, דאם כן מנין

מאי לאו, האם לא בזה הוא שנחלקו:

דרכי סבר: משום **אזירא** גזרו על ארץ העמים, ולכן אף שהשידה חשובה היא אוהל לחצוץ בין הטומאה שבקרקע לבין היושב בה, (3) מכל מקום טמא היושב בתוכה משום שנכנס באזיר ארץ העמים.

ורבי יוסי ברבי יהודה סבר: משום **גושא** גזרו על ארץ העמים, וכיון שהשידה חוצצת בין הקרקע לבין היושב בה, לכן אינו טמא. ודחינו: לא כאשר פירשת את מחלוקתם —

אלא **דכולי עלמא** — בין רבי ובין רבי יוסי ברבי יהודה — סוברים: משום **גושא** גזרו עליה, ואילו היה לשידה דין "אוהל" לחצוץ בין הטומאה שבקרקע ליושב בתוכה, אכן לכולי עלמא לא היה היושב בתוכה טמא, אלא שנחלקו אם יש לשידה כשהיא מיטלטלת ["זרוקה"] דין אוהל להפסיק:

מר — רבי יוסי ברבי יהודה — **סבר**:

אהל זרוק — כלומר: אהל שמוליכים אותו אדם או בהמה שרגליהם נוגעות בארץ, וכשידה תיבה ומגדל — **שמייה אהל** ואף שמיטלטל הוא, היות ורגלי הנושא את

האוהל נוגעות בקרקע, ולכן טהור היושב בשידה כיון שהאוהל חוצץ בינו לבין הטומאה.

זמר — רבי — **סבר**: אהל זרוק [מיטלטל] אף כשמוליכין אותו אדם או בהמה שרגליהם נוגעות בארץ **לא שמייה אהל**, ולכן טמא היושב בתוכה משום גושא.

ומסייעת הגמרא למה שנתבאר בדעת רבי יוסי ברבי יהודה ש"אהל זרוק" כשהוא נישא על ידי אדם או בהמה, הרי הוא חשוב אוהל ומפסיק:

והתניא [בניחותא]: **רבי יוסי ברבי יהודה אומר**:

תיבה שהיא מלאה כלים, וזרקה על פני המת, הרי היא **טמאה**, כלומר: הכלים שבתוכה נטמאו משום שהאהילו על המת, שהתיבה כיון שהיא זרוקה באזיר ואינה נישאת על ידי מי שרגליו נוגעות בארץ, אינה חשובה אהל לחצוץ בפני הטומאה.

ואם היתה מונחת התיבה על גבי אדם או בהמה הנושאים אותה, הרי היא **טהורה**, כלומר: הכלים שבתוכה טהורים. (5)

3. כי ארגזים אלו יצאו מתורת "כלי" המקבל טומאה ואינו חוצץ בפני הטומאה, שכן קיבולם הוא יותר מארבעים סאה, ולכן מועילים הם לחצוץ בפני הטומאה.

4. אבל תלית המתנפנפת באזיר, או שזרק אדם את השידה באזיר אין היא חשובה אוהל, שהרי אין מטלטל אותם מי שרגליו נוגעות בארץ.

5. לכאורה היה נראה שטעם החילוק הוא, משום

שכשמוליכים אותה אדם או בהמה אין אנו מיחסים את הטלטול לתיבה, אלא לאדם הנושאה, ואילו היא עצמה חשובה "מונחת", [דומה קצת למה שאמרו בבבא מציעא ט ב, שאין ספינה נקראת "חצר מהלכת" היות "וספינא מינח ניחא ומיא הוא דקא ממטו לה"], ולכן נקראת היא בכרייתא "מונחת" כלומר שאינה מיטלטלת.

אך זה אינו, שהרי לפי זה: לו יצויר שיישאנה אדם באזיר, אף היא לא תיחשב "אהל

זמר — רבי — סבר: אף על גב דלא שכיחא גזרו ביה רבנן.

ומסייעת הגמרא סברא זו: והתניא [בניחותא]:

הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל שאין דרך להיכנס בהם הרי הוא טחור, כשיטת רבי יוסי ברבי יהודה.

אבל הנכנס בקרון שדרך להכנס בו, ובספינה ובאיסקריא [או שנכנס בספינה גדולה שיש בה איסקריא דהיינו תורן⁽⁸⁾] הרי הוא טמא.

ובהכרח שהטעם כפי שנתבאר, דלרבי יוסי ברבי יהודה הרי הוא טהור משום דלא שכיחא, ולכן אינו מטהר אלא כשנכנס בשידה תיבה ומגדל שאינו שכיח להכנס בהם, אבל בשאר דברים שהם שכיחי הרי הוא טמא.⁽⁹⁾

הרי מוכח, שלרבי יוסי ברבי יהודה אהל מיטלטל כשהוא מונח על אדם או בהמה שרגליו נוגעות בקרקע, הרי זה חשוב אוהל, ולכן אף כאן מועילה השידה לחצוץ בפני הטומאה.⁽⁶⁾

ואיבעית אימא לך לדחות, שלא תהא מחלוקת רבי ורבי יוסי ברבי יהודה בספק אם "משום גושא גזרו עליה" או "משום אוירא גזרו עליה":

דכולי עלמא משום אוירא, והיה לנו לטמא אף את הנכנס בשידה תיבה ומגדל:

זמר — רבי יוסי ברבי יהודה — סבר: כיון דלא שכיחא [לא מצוין שיכנס אדם בשידה תיבה ומגדל, לפיכך לא גזרו ביה רבנן, וכדאמרינן בעלמא: מילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן.⁽⁷⁾

שכיחא" היא לצד ש"משום אוירא גזרו עליה", וב"משנה למלך" פרק יא מטומאת מת הלכה א [ד"ה תו גרסינן] כתב, שאם "משום גושא גזרו עליה" אין מועילה סברא זו לטהרו, ואם נכנס בשידה דלא שכיחא ובאופן שהשידה היא "אוהל זרוק" ואינה חוצצת, אז יהיה טמא אפילו שמילתא דלא שכיחא היא; ואולם בריטב"א בעירובין מוכח לא כן [ראה כל זה ב"ארזי הלבנון" ושם נמצאו דברים נוספים בזה].

8. א. כן פירש המפרש, וראה מה שכתבו התוספות, ובמה שכתב על דבריהם ב"ארזי הלבנון".

ב. ראה עוד בענין ספינה בהערה הבאה.

9. בפשוטו יש ללמוד מדברי הגמרא, שאף בקרקעית הים יש חשש למתים, ואם משום גושא גזרו עליה הרי הוא טמא אף כשהאהיל על

זרוק", ואף שאין רגלי הנושא אותה נוגעות בקרקע, ואילו מלשון התוספות נראה, שעיקר הדין תלוי במה שרגלי הנושא אותה נוגעות בקרקע.

6. מלשון הגמרא נראה כאילו לא הוצרכנו לסייעתא מן הברייתא, אלא לפי מה שפירשנו את מחלוקתם ב"אהל זרוק"; אבל באמת אינו כן, שהרי אף לפי מה שפירשנו את מחלוקתם אם משום גושא או משום אוירא, ולדעת רבי יוסי ברבי יהודה הרי הוא טהור משום שלא נטמא בגוש, הרי בהכרח שרבי יוסי ברבי יהודה סובר: אהל זרוק שהוא מונח על אדם או על בהמה הרי הוא חשוב אהל להפסיק, שאם לא כן, אף אם משום גושא גזרו, למה לא ייטמא משום שהאהיל על הגוש.

7. סוגייתנו שטיהרה משום "מילתא דלא

ואיבעית אימא לפרש את מחלוקת רבי ורבי יוסי ברבי יהודה באופן אחר:

דכולי עלמא משום גושא גזרו עליה ולא משום אוירא, ואהל זרוק שמוליכים אותו אדם או בהמה, הרי הוא אוהל לכולי עלמא וחוצץ בין הגוש ליושב בתוכה, ונתבאר טעמו של רבי יוסי ברבי יהודה; וביאור מחלוקת רבי עליו הוא:

הבא — במחלוקתם של רבי ורבי יוסי ברבי יהודה במי שנכנס בשידה — בגזירה **שמא יוציא ראשו ורובו לשם** [לאויר ארץ העמים מחוץ לשידה] ויאהיל ללא חציצה על הקרקע הוא דפליגי.

וטעמו של רבי המטמא הוא משום שהוא חושש שמא יוציא ראשו ורובו⁽¹⁰⁾ חוץ לשידה, וייטמא באהל —

ואף טעם הברייתא דלעיל — המחלוקת בין היושב בשידה שהוא טהור [כדעת רבי יוסי

ברבי יהודה] ליושב בקרון ובספינה שהוא טמא — משום גזירה זו הוא, שאף רבי יוסי ברבי יהודה לא הקיל אלא בשידה שהיא אטומה ונעולה ואין נקל להוציא ממנה את ראשו ורובו, אבל בקרון וספינה שנקל להוציא ממנה את ראשו ורובו אף הוא מודה שגזרינן והרי הוא טמא.⁽¹¹⁾

ומסייעת הגמרא לפירוש שנתבאר בטעמו של רבי יוסי ברבי יהודה, שהוא משום דהאוהל חוצץ בינו ובין הגוש, ולא משום שהוא מילתא דלא שכיחא: **והתניא** [בניחותא]:

רבי יוסי ברבי יהודה אומר: הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל טהור, עד שיוציא לשם ראשו ורובו.

ומשמע שבא רבי יוסי ברבי יהודה לבאר למה בשידה הוא טהור אף שבקרון הוא טמא, ולזה הוסיף ואמר: "עד שיוציא לשם ראשו ורובו", כלומר: רק בקרון שנקל

הים, שהרי ברייתא זו צריכה בהכרח להתפרש גם אם תמצי לומר ש"משום גושא גזרו עליה".

10. לכך נקטה הגמרא: "ראשו ורובו", כי בארץ העמים לא גזרו אלא בכניסת ראשו ורובו, ואפילו למאן דאמר "משום גושא" שהוא מטעם אהל, ובשאר אוהל הרי הוא טמא אפילו כשהכניס אצבעו והאהיל על המת, מכל מקום בארץ העמים לא גזרו אלא בכניסת ראשו ורובו. וב"משנה למלך" [טומאת מת פי"א הלכה א ד"ה ודע שבכ"מ], ביאר על פי זה למה נקרא המאהיל על הגוש בשם "אוירא" [ראה שבת טו ב] ולא בשם "אוהל", והיינו משום שאינו דומה לשאר אוהל שהוא נטמא אף בכניסת אצבע, [ויש מי שהעיר לעיין ממה שמצינו באיסור

ביאה באוהל המת לגבי נזיר, שאינו עובר אלא אם בא כולו באוהל, ומכל מקום נקרא "אוהל"].

11. כן מבואר בלשון התוספות שהיוצא בספינה הרי הוא טמא משום שמא יוציא ראשו ורובו; ודבריהם צריכים ביאור, שאפילו אם הספינה חשוכה אוהל לחצוץ בין קרקעית הים ליושב בתוכה, הרי אינה נישאת על גבי אדם, ואם כן ייטמא היושב בתוכה אף בלי שיוציא ראשו ורובו, שאוהל זרוק באופן זה הרי אינו אוהל לדעת רבי יוסי ברבי יהודה.

ואין לומר דבקרקעית הים אין שייך כלל טומאת מת, והטעם שהיושב בתוכה הוא טמא, הוא משום שמא יוציא ראשו ורובו אל שפת הנהר כשהיא מהלכת בצידי הנהר; זה אינו,

להוציא לשם ראשו ורובו הוא טמא משום גזירה שמא יוציא ראשו ורובו, אבל בשידה שאין נקל להוציא ממנה ראשו ורובו, לא נטמאנו אלא לכשיוציא לשם ראשו ורובו, ולא נטמאנו עכשיו משום גזירה שמא יוציא.

ואם כן נסתייע מברייתא זו, שטעם הטהרה בשידה אינו משום דלא שכיח וכדחייה הקודמת, אלא משום שהאוהל חוצץ בינו ובין הגוש ולא הוציא את ראשו ורובו כדי שייטמא, וכדחייה האחרונה של הגמרא. (12)

שהרי כבר נתבאר בהערה לעיל, שאף בקרקעית הים יש חשש טומאת מת. וראה בזה ב"ק"ן אורה" בסוף ד"ה וראיתי.

12. נתבאר על פי תוספות והרא"ש.

על פי דרכם היו יכולים לכאורה לפרש שהסיוע הוא לעיקר נידון סוגייתנו, שרצינו בתחילה לומר שנחלקו אם משום גושא או משום אירא גזרו עליה, ולפי דחיית הגמרא לא בזה נחלקו, ומסייעת הגמרא שלא נחלקו בספק זה, כי היות ורבי יוסי ברבי יהודה הזכיר את הוצאת ראשו ורובו, משמע, שכנגד מה שאמר רבי שהוא טמא משום גזירה שמא יוציא, על זה אמר לו רבי יוסי "לכשיוציא", ואם כן מוכרח שאין טעמו של רבי משום דהוא סובר "משום אירא גזרו עליה" אלא שאף הוא מודה ד"משום גושא גזרו עליה", ולא טימא אלא משום גזירה שמא יוציא.

ויש לומר שלא פירשו כן, משום שאם כן נמצא שהגמרא מוכיחה ששני התנאים סוברים "משום גושא גזרו עליה", ואם כן נפשטה הבעיא, ולא משמע כן בלשון הגמרא; ומיהו בפשוטו לדעת רבי יוסי ברבי יהודה אכן נפשט ש"משום גושא גזרו עליה" ולא משום אירא, ולכן מטהר הוא בשידה, ומטמא בקרון ובספינה.

תוספת לסוגיא:

א. יש להסתפק, אם ספק הגמרא בטעם הגזירה הוא רק על מה שהוסיפו לגזור על אירא בגזירה השניה, או שיסוד הספק הוא גם מה היה טעם הגזירה הראשונה אם משום טומאת מת או משום שלא יצא מארץ ישראל לחוץ לארץ, אלא

שמתחילה לא גזרו מטעם זה אלא על הנוגע או נושא את גושה, ושוב הוסיפו אף את אירא; ובמאירי כאן מבואר כצד הראשון, ואולם ראה מה שנתבאר בזה לעיל בהערות שבסוגיא בדף יט ב.

ב. התוספות התקשו כאן, הרי בגמרא שבת שם אמרו: מתחילה לא גזרו אלא על גושה ואחר כך גזרו על אירא, הרי שגזרו על אירא, ואילו כאן מסתפקת בזה הגמרא! ?

ותירצו, שאירא המוזכר שם היינו מאהיל על הגוש, ואין הכוונה לאויר ארץ העמים; ויש לפרש - על פי דברי האחרונים - את כוונת דבריהם בשני אופנים:

האחד: לא כתבו התוספות שאירא המוזכר שם היינו אהל על הגוש, אלא להצד שמשום גושא גזרו עליה [כי לפי צד זה בלבד הוקשה לתוספות], אבל להצד שמשום אירא גזרו עליה, אם כן אף מה שהוזכר שם "אירא" היינו איר ארץ העמים ולא אהל על הגוש, ועל דרך פירוש זה נתבאר בפנים, וכמבואר פירוש זה בתוספות הרא"ש והתוספות בגיטין ח ב, [ראה בתחילת הסוגיא ובהערות שם].

השני: דברי התוספות הם לשני הצדדים ואף אם "משום אירא גזרו עליה", ולצד זה גזרו על הנוגע או הנושא את הגוש, ושוב גזרו על המאהיל על הגוש, ושוב גזרו על איר ארץ העמים; וראה במהר"ם ש"ף בגיטין ח ב, שכתב, שמשלשון התוספות בסוגייתנו משמע כן, אף שמשלשון התוספות בגיטין לא משמע כן; וכן הבין ב"זבח תודה" בדברי התוספות בסוגייתנו; וכן נקט המשנה למלך בפשיטות בכל דבריו

שנינו במשנה: ובימי ספרו ובימי גמרו על אלו אין הנזיר מגלח וכו' ואינו סותר את

הקודמים ומתחיל ומזנה מיד [אחר שנטהר, אבל אותם הימים אינם עולים לרן]:

בליקוטים החדשים מדברי החזון איש בכמה מקומות בענין זה.

ה. ביאור סוגיית הגמרא במחלוקת רבי ורבי יוסי ברבי יהודה, נתבארה בפנים על פי פירושו השני של התוספות; אבל בפירושו הראשון פירשו באופן אחר:

"אהל זרוק" שנזכר בסוגייתנו הוא אוהל המיטלטל, ואין נפקא מינה בין אם עומד הוא על גבי בהמה או אדם, או שהוא מיטלטל באויר, ו"מונחת" שנזכר בבבליא דהוי אוהל היינו שאינה מיטלטלת אלא נחה.

הברייתא שמביאה הגמרא בענין תיבה שהיא מלאה כלים, לא הובאה כסייעתא אלא כקושיא על מה שרצתה הגמרא לומר: לרבי יוסי ברבי יהודה אהל זרוק הוי אוהל, כי בבבליא דהוי אוהל שלשיתו אין היא חשובה אוהל, ומכח זה שבה הגמרא למה שרצתה לומר שהם חלוקים בספק אם משום גושא גזרו עליה או משום אוירא, אלא שאין הנידון בשידה מהלכת, אלא בשידה מונחת שאינה מיטלטלת ובה מטהר רבי יוסי ברבי יהודה כמבואר בבבליא, [ואם תאמר: האיך אפשר שהוא טהור, והרי עד שהונחה השידה הרי היתה מיטלטלת וכבר נטמא בטומאת ארץ העמים?! ביארו האחרונים: שהשידה עמדה על הגבול, והילך האיש בתוכה לארץ העמים, ושידה לא זזה ממקומה].

ו. הקשו התוספות בחגיגה כה א ד"ה אהל על פירוש זה, שלפי זה אין מובן מה שאמרה הגמרא בסוף הסוגיא, שהם חלוקים אם גזרינן שמא יוציא ראשו ורובו, והיינו שלכולי עלמא אינו טמא כל עוד שהוא בתוך השידה, אלא משום גזירה טימא רבי ורבי יוסי ברבי יהודה טיהר, והרי כיון שהוכיחה הגמרא מברייתא שאף לדעת רבי יוסי ברבי יהודה אוהל זרוק לא שמיה

שבפרק יא מטומאת מת הלכה א.

ג. הרא"ש מפרש את תליית דין הזאת שלישי ושביעי בספק הגמרא, באופן אחר מכפי שפירשו התוספות:

אם משום אוירא גזרו עליה, אם כן אין זו אלא חומרא בעלמא, ואין טעם לגזור על הזאת שלישי ושביעי שאינה אלא בטומאת מת; ואם משום גושא גזרו עליה, הרי שמשום טומאת מת אנו מטמאים אותה, ולכן צריך הנטמא בטומאת ארץ העמים הזאת שלישי ושביעי.

ובודאי שלא נתכוין הרא"ש לומר שאינו אלא חומרא בעלמא ואינו ענין לטומאה, שזה ודאי אינו, וכוונתו היא שאין זו טומאת מת, אלא כשאר טומאות בעלמא, ולכן אין צריך הזאת שלישי ושביעי, [ואולם צריך ביאור, אם כן למה אין ימי טומאתו עולים לנזיר מן המנין, והרי לא מצינו דין זה אלא בטומאת מת ומצורע בלבד; וראה בדברי הרא"ש לעיל יט ב וכו' א].

ד. לדעת המשנה למלך [טומאת מת יא א ד"ה עוד כתבו התוספות], לא אמרו שטומאת ארץ העמים אינה צריכה הזאת שלישי ושביעי, אלא כשנטמא באויר ארץ העמים, אבל אם נגע או נשא את הגוש או אפילו כשהאחיל עליה [שהיא גזירה נפרדת לדעת המשנה למלך כמבואר לעיל באות ב], הרי הוא טעון הזאת שלישי ושביעי; [ולמד כן מדברי התוספות, אלא שדבריו צריכים לימוד, ראה שם]; וכן הבין ה"זבח תודה" בדברי התוספות בסוגייתנו.

ולדבריו, קושיית הגמרא היתה משום שהיא סברה שאם יש טומאת אויר בארץ העמים הרי הוא כלול במשנתנו, ועליה שנינו "ומזה בשלישי ובשביעי"; ולדבריו, כשתירצה הגמרא "אשאר" היינו אף שאר טומאות שבארץ העמים עצמה; וראה מה שהובא כאן

אמר רב חסדא: (13)

שהרי די לו בשלשים יום להשלים אחר תגלחתו השניה כדי שיעור גידול שער, ומתבאר יותר בהמשך הגמרא.

רב שרביא היה סבור שכך אמר רב חסדא: אם קיבל על עצמו נזירות של שלשים יום בלבד, הרי שאין ימי גמרו וספרו עולין לו, ואם קיבל נזירות מרובה משלשים יום אף ימי גמרו וספרו עולים לו, ולפיכך **מתיר רב שרביא**:

והרי שנינו במשנתנו: ובימי ספרו ובימי גמרו וכו' **מתחיל ומונה מיד, ואין מבטל בהן את הקודמין** שכבר מנה קודם שהוחלט.

ובמאי עוסקת משנתנו שהיא אומרת שאין מבטל בהן את הקודמין?

אילימא במי שקיבל על עצמו נזירות מועטת של שלשים יום, ונצטרע אחר יום או יותר מתחילת נזירות, ובזה שנינו שאין מבטל בהן את הקודמין שכבר מנה —

כך הרי אי אפשר לומר, דהרי **קבעי** [צריך הוא] **גידול שיער** של שלשים יום אחר ימי גמרו וספרו, ואין לו כל תועלת מימיו הקודמין שכבר מנה, וממילא נתבטלו ימיו הקודמין!?

ימי גמרו וספרו של מצורע, אינם כימי טומאתו של מת שאין עולין לו מן המניין מפני שטמא הוא, כי אף טומאת המצורע אינה חלוקה משאר טומאות שימי טומאתו בהם עולים לו מן המניין; ומה ששינונו "ומתחיל ומונה מיד" אבל ימי גמרו וספרו אינם עולים לו מן המניין, הוא רק דין דממילא משום שהוא צריך להקדים לתגלחת הטהרה את תגלחות הצרעת — (14)

וכיון שנתגלח, צריך הוא למנות שלשים יום של נזירות עד שיגדל שער, וכמו ששינונו [לעיל לט א]: גילח או שגילח והוה לסטים סותר שלשים יום, ומשום ש"אין גידול שער פחות משלשים יום", ונמצא ממילא שניהוג הנזירות בשלשים הימים האחרונים לנזירותו שהיו בתוך ימי גמרו וספרו אינם מועילים לו, שהרי צריך לחזור ולמנותם אחר שיתגלח מצרעתו.

ואם כן: לא שנו במשנתנו — שימי גמרו וספרו אין עולין לו מן המניין — **אלא בנזירות מועטת** של שלשים יום; **אבל בנזירות מרובה** — **מיסלק נמי סלקין ליה**, אף ימי ספרו וימי גמרו מועילים לו להשלים את העודף על שלשים יום מן הימים שנזר,

14. כן מוכח מדברי רב חסדא שצריך הוא להקדים את תגלחות המצורע לתגלחת טהרתו, שאם לא כן היה מונה את ימי נזירותו ומגלח ואחר כך מגלח לצרעתו, וכן מבואר בבבליא לעיל יז ב [והובאה גם לקמן נו א]: "ימי חלוטו שאין ראוי לתגלחת", ומפרש בגמרא שם, דהיינו שאין שערו ראוי לתגלחת נזירות טהרה, ולמדנו שאין הוא יכול לגלח תגלחת טהרה אלא אם

אוהל, אם כן יש לטמאות את היושב בשידה, אף אם אין אנו גוזרים שמא יוציא ראשו ורובו, ראה שם.

13. דברי רב חסדא מתבארים לפי פשוטם; ובסוף הסוגיא יובא ביאורו המחודש של ה"חזון איש".